

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

1. Να εντοπίσετε τα υποκείμενα, αντικείμενα και κατηγορούμενα στα παραδείγματα:

- Περικλῆς ἄρχων καὶ στρατηγὸς ἠρέθη.
- Ἡρακλῆς τῆς Ἑλλάδος κατέστη εὐεργέτης.
- Μιλτιάδην ἐδίωξαν οἱ ἔχθροί.
- Οἱ θεοὶ δίκαιοί εἰσιν.
- Ὁ ἔπαινος ἀρχὴ φιλίας γίγνεται.
- Ὅτε ταῦτα ἐγίγνετο, ὁ ἥλιος ἐδύετο.
- Χαλεπὰ τὰ δεινὰ ἐστίν.
- Ἀποκλείουσιν οἱ βάρβαροι ἡμᾶς τῆς ὁδοῦ.
- Δημοσθένης συνεβούλευεν Ἀθηναίοις ἐκπολεμῆσαι Ὀλυνθίους.
- Τοῦ πολέμου ἐπαύσαντο οἱ Λάκωνες.

2. Να χαρακτηρίσετε τα απαρέμφατα (ειδικά - τελικά) και να βρείτε το υποκείμενό τους:

- Νομίζομεν ὑμᾶς πιστοὺς φίλους εἶναι.
- Κῦρος παραγγέλλει τῷ Κλεάρχῳ ἥκειν.
- Ἐλεγον Κῦρον ἄριστον ἄρχοντα γενέσθαι.
- Κροῖσος ἔπεισεν αὐτὸν γυναῖκα ἄγεσθαι.
- Ὡμοσαν οἱ τε Ἕλληνες καὶ Ἀριαῖος σύμμαχοι ἔσεσθαι.
- Κῦρος ὑπέσχετο δώσειν πέντε μνᾶς.
- Λύσανδος ἐκέλευσε πλεῖν τὴν ταχίστην.

3. Στις παρακάτω προτάσεις να βρείτε τα αντικείμενα προσέχοντας: α) αν τα ρήματα είναι αμετάβατα ή μεταβατικά (μονόπτωτα ή δίπτωτα), β) ποιο είναι το άμεσο και ποιο το έμμεσο αντικείμενο, σε ποια πτώση βρίσκεται το καθένα και γ) αν υπάρχει κατηγορούμενο του αντικειμένου:

- Κῦρος ἐπεμελεῖτο τῶν βαρβάρων.
- Συνάχθομαι τοῖς φίλοις.

- Ὁ πάππος τὸν Κῦρον καλὴν στολὴν ἐνέδυσσε.
- Λακεδαιμόνιοι καλοῦσι Κάστορα καὶ Πολυδεύκην θεούς.
- Οἱ Θετταλοὶ ἐκώλυνον τὸν Ἀγησίλαον τῆς παρόδου.
- Πολυκράτης ἐτυράννει Σάμου.
- Ἐγὼ στρατηγήσω ταύτην τὴν στρατηγίαν.
- Ἰδίας νόμιζε τὰς τῶν φίλων συμφοράς.
- Δαρεῖος ἀπέδειξε τὸν Κῦρον σατράπην.
- Παῖς τῷ δωρησαμένῳ τι ἀντεδωρήσατο ἀστραγάλους.
- Οἱ παῖδες γυμνάζονται καθ' ἡμέραν.
- Ἀθηναῖοι τὸν Σόλωνα νομοθέτην ὠνόμαζον.
- Εἶλκε Ἀχιλλεὺς Ἑκτορα τῆς ζώνης.
- Μὴ ἀποτρέπης με τῆς προσπαθείας.

4. Σημείωσε τὴ σωστή ἐνδειξὴ διαβάζοντας προσεκτικὰ τὴ φράση:

- Λερναία ὕδρα τὰ βοσκήματα <u>διέφθειρε</u> (ρ. ἀμετάβατο).	Σ	Λ
- <u>Πορευόμεθα</u> ἀσφαλῶς ἐπὶ τὴν πατρίδα (ρ. μονόπτωτο).	Σ	Λ
- Θάσιοι ἤκουσαν <u>τῶν πρέσβων</u> (αντικείμενο).	Σ	Λ
- Οἱ ἀγρόται ἐν τοῖς ἀγροῖς <u>διατρίβουσιν</u> (ρ. δίπτωτο)	Σ	Λ
- Βασιλεὺς <u>αἰτεῖ</u> τὰ ὅπλα ἡμᾶς (ρ. μονόπτωτο).	Σ	Λ
- Ἀθηναῖοι προσαγορεύουσι Δία <u>Ὀλύμπιον</u> (αντικείμενο).	Σ	Λ
- Κήρυξ ἀγγέλλει <u>τοῖς Θηβαίοις</u> <u>τάδε</u> (ἐμμεσο – ἄμεσο αντικείμενο).	Σ	Λ
- <u>Ὁ πατὴρ</u> κατέλιπεν ἡμῖν πολλὰς οἰκίας (αντικείμενο).	Σ	Λ
- Χρηστοὶ ἄνδρες <u>διδάσκουσι</u> τοὺς νεανίας δικαιοσύνην (ἀμετάβατο).	Σ	Λ
- <u>Πολλὰ</u> καὶ <u>καλὰ</u> ἐλπίδες σωτηρίας εἰσὶν ἡμῖν (αντικείμενο).	Σ	Λ

5. Νὰ χαρακτηρισθοῦν τὰ ρήματα (μονόπτωτα ἢ δίπτωτα) καὶ νὰ γραφεί ἡ πτώση ἢ οἱ πτώσεις με τὶς ὁποῖες ἐκφέρονται τὰ αντικείμενά τους:

- Δαρεῖος ἔπεμψε τριακοσίας ναῦς.	_____	_____
- Οἱ Ἕλληνες ἐπεβούλευον ταῖς Σάρδεσιν.	_____	_____
- Ὁ Δᾶτις ἔχειρώσατο τοὺς Ἑρετριεῖς.	_____	_____

- Απόδοτε τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι.
- Κῦρος ἐλπίδων ἐνέπλησε τοὺς Ἕλληνας.
- Ἀλέξανδρος ἐπεκράτησε τῶν πολεμίων.
- Τι σοι προσενέγκωμεν;
- Πείσομαι τοῖς θεσμοῖς.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

6. Διάβασε με προσοχή τις φράσεις και το συντακτικό χαρακτηρισμό της υπογραμμισμένης λέξης. Αν δε συμφωνείς χαρακτηρίσε και αιτιολόγησε το χαρακτηρισμό:

- Κλέαρχος ὑπηρετεῖ τῷ Κύρῳ. (υποκείμενο στο ρήμα ὑπηρετεῖ)
- Οἱ Ἀθηναῖοι εἶλοντο τὰν Ἀλκιβιάδην στρατηγόν. (αντικείμενο στο ρήμα εἶλοντο)
- Ἀγησίλαος ἐφρόντιζε τῶν αἰχμαλώτων. (αντικείμενο στο ρήμα ἐφρόντιζε)
- Οἱ στρατιῶται διῆλθον τὴν χώραν ἅπασαν. (αντικείμενο στο ρήμα διῆλθον)
- Προμηθεὺς ἔδωκε τοῖς ἀνθρώποις πῦρ. (κατηγορούμενο στο ρήμα ἔδωκε)
- Τίς εἶ Κύριε; (ρήμα μονόπτωτο)
- Σωκράτης ταῦτα τοὺς νέους ἐδίδασκεν. (ρήμα μονόπτωτο)
- Οἱ ἑπτὰ σοφοὶ ἦσαν ἄνδρες ἐπιφανεῖς. (αντικείμενο στο ρήμα ἦσαν)

7. Στις παρακάτω προτάσεις να υπογραμμισθούν τα απρόσωπα ρήματα και οι απρόσωπες εκφράσεις, το υποκείμενό τους και το υποκείμενο του απαρεμφάτου:

- Δίκαιόν ἐστι σε βοηθεῖν τῷ ἀνδρί.
- Ἀδύνατόν ἐστι σοι παραμένειν διὰ νόσον.
- Λέγεται Κῦρον τεθνηκέναι.
- Ἔδοξεν Ἀθηναίοις τειχίζειν τὴν πόλιν.
- Προσῆκει ὑμῖν, ἄνδρες δικασταί, τιμωρεῖν Ἀγόρατον.
- Ῥάδιόν ἐστιν ὑμῖν διαβαίνειν τὸν ποταμόν.
- Ὁμολογεῖται τὴν πόλιν ἡμῶν ἀρχαιοτάτην εἶναι.
- Δυνατόν ἐστίν ὑμῖν ποιεῖν ταῦτα.

8. Να γίνει συντακτική ανάλυση των προτάσεων:

- Δίκαιόν ἐστιν τοῖς Ἑλλησι μὴ δουλεύειν τοῖς βαρβάροις.
- Πρέπει τοῖς ἀνδράσιν εἶναι θαρραλέους.
- Δεῖ ἡμῖν θαυμάζειν τὴν Ὀμήρου ποίησιν.
- Σωκράτης ἔλεγε τὴν ἀρετὴν εἶναι διδακτὴν.
- Χαλεπόν ἐστιν ἡμῖν εἰκάζειν τὰ μέλλοντα.
- Ἐδόκει αὐτοῖς οὐκ ἀσφαλεῖς εἶναι.
- Ἀνάγκη ἐστὶν ἡμῖν πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσιν.
- Ἀναγκαίως ἔχει τοὺς πολίτας ἀθροίσασθαι εἰς τὴν ἀγοράν.
- Καιρὸς ἐστὶ βουλεύσασθαι περὶ τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων.
- Τοῖς νέοις ἀγαθὸν ἐστὶ τὸ σιγᾶν.
- Χρὴ τὸν Σωκράτην πιεῖν τὸ κώνειον.
- Λέγεται τὸν Φίλιππον τελευτῆσαι.
- Τεθρύληται ὅτι Ἀλέξανδρος ἀπέθανε.
- Οὐ συμφέρει τοῖς Ἑλλησι πολεμεῖν ἀλλήλοις.

9. Να υπογραμμίσετε τους επιρρηματικούς προσδιορισμούς και να προσδιορίσετε τη σημασία τους:

- Οὐδεμίαν ἡμέραν ἀδακρυτὶ διάγομεν.
- Βραδέως βουλεύου, ἐπιτέλει δὲ ταχέως τὰ δόξαντα.
- Δημάδης εὐδοκίμησεν εἰπὼν ὅτι δι' αἵματος οὐ διὰ μέλανος τοὺς νόμους ὁ Δράκων ἔγραψεν.
- Ἐρμῆς, γυνῶναι βουλόμενος ἐν τίνι τιμῇ παρὰ ἀνθρώποις ἐστί, ἤκεν εἰς ἀγαλματοποιοῦ ἑαυτὸν εἰκάσας ἀνθρώπῳ.
- Ὁ κακῶς διανοηθεὶς περὶ τῶν ἰδίων οὐδέποτε βουλεύσεται καλῶς περὶ τῶν ἀλλοτρίων.
- Οἱ Ἀθηναῖοι ἦλθον πολεμήσοντες Κορινθίοις.
- Οἱ Ἕλληνες θέρους ἐπολέμουν.
- Τὰ ἐν τοῖς ὅπλοις πλεονεκτήματα τύχη καὶ καιρῷ κρίνεται πολλάκις.
- Ζηλῶ σε τοῦ πλούτου.

- Ἔχω τριήρεις, ὥστε ἐλεῖν τὸ ἐκείνων πλοῖον.
- Κῦρος πολλὰς προφάσεις ἠΰρισκεν, ἵνα ὑμᾶς ἀπαρασκεύους λάβοι.
- Στρατὸς ἦν πρὸ τῶν πυλῶν.
- Σπεῦδε βραδέως.
- Ἀθηναῖοι λιμῶ ἀπέθανον.

10. Να χαρακτηρισθoύν οι ομοιόπρωτοι και ετερόπρωτοι προσδιορισμοί:

- Ἀλέξανδρος, ὁ βασιλεὺς, ὠνομάσθη μέγας.
- Μόνοι οἱ θεοὶ ἄνευ λύπης διάγουσιν.
- Ἦλθεν Ἀλκέτας ὁ ἐν τῇ ἡπείρῳ ὑπαρχος.
- Τοῦτο μαρτυρεῖ ὁ λόγος τῶν ποιητῶν.
- Βασιλεύει ἐν Αἰδῇ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Διὸς Πλούτων.
- Ἡ τῶν ἐναρέτων ὁμιλία ἄσκησις ἀρετῆς ἐστίν.
- Αἱ πηγαὶ τῶν ποταμῶν ἐν τοῖς ὄρεσιν εἰσιν.
- Καταλαμβάνει Θρασύβουλος τὴν Φυλὴν, χωρίον ἰσχυρόν.
- Τὸν Μιλήσιον ληστήν, Θεόπομπον, Λύσανδρος εἰς Λακεδαίμονα ἔπεμψεν.
- Ἦγεῖτο τοῦ στρατεύματος Κίμων, ὁ Μιλτιάδου.
- Δεῖ βοηθεῖν τοῖς παροῦσι συμμάχοις.
- Σὺ ἐποίησας ἀξίως τῆς πατρίδος.
- Ὅμηρος, ὁ ποιητής, Ἕλληνας ἦν.
- Λύσανδρος παρέπλει εἰς Λάμψακον οὗσαν σύμμαχον τῶν Ἀθηναίων.
- Ὁ νόμος Λυκούργου λιτότητα ἡξίου παρὰ πάντων Λακεδαιμονίων.
- Γάιος, ὁ ὑπάτος, Πύρρῳ, τῷ βασιλεῖ, εὐχεται χαίρειν.
- Ὁ μέλας ζωμὸς τροφὴν τοῖς Λακεδαιμονίοις παρεῖχε.
- Ὁ Λυδῶν βασιλεὺς, Κροῖσος, ἐνομιζέτο πλουσιώτατος πάντων.
- Ἴππεῖς ὠφέλιμοι τῷ στρατεύματι εἰσιν.
- Ἀστυάγης Κῦρον, τὸν τῆς θυγατρὸς υἱὸν, καλὸν ἱμάτιον ἐνέδυσεν.
- Περικλῆς τούτων ἐγένετο μαθητής, Ἀναξαγόρου καὶ Δάμωνος.

- Οἱ ἐκ Σπάρτης ὀπλῖται τῷ ἀναρίθμῳ στρατῷ τοῦ βασιλέως διαμάχεσθαι ἐτόλμησαν.
- Τοῖς πλείοσι βουλευταῖς ἔδοξε τοὺς τῶν πρέσβων λόγους μὴ δέξασθαι.
- Οἱ ἐχθροὶ κατέκαυσαν τὰς ναῦς ἐρήμους.

11. Στις παρακάτω προτάσεις να βρείτε τις επιρρηματικές μετοχές και να τις χαρακτηρίσετε (αιτιολ., χρον., ... συνημμένη, απόλυτη):

- Συμβουλεύω σοι καίπερ νεώτερος ὢν.
- Τοῦτο λέξων ἔρχομαι.
- Οὗτος ταῦτα εἰπὼν ἐκαθέζετο.
- Πολλοὶ ὄντες ἐνίκησαν.
- Ἀρταξέρξου βασιλεύοντος ταῦτα ἐγένοντο.
- Οἱ Θηβαῖοι ἐπορεύοντο καίοντες οἰκίας.
- Τούτων οὕτως ἐχόντων βούλομαι ὑμῖν συμβουλεύειν.
- Κῦρος ἀνέβη ἐπὶ τοῦ ὄρους οὐδενὸς κωλύοντος.
- Ὁ Νικίας ταῦτα φοβούμενος ἔστειλεν ἐπιστολήν.
- Ὀλίγοι ὄντες πολλοὺς ἐνίκησαν.
- Ταῦτα ποιοῦντες τὰ δίκαια ψηφίζεσθε.
- Ἀρταξέρξης πείθεται καὶ συλλαμβάνει Κῦρον φονεύσων.
- Ἦλθεν ἐξ Ἀθηνῶν Θυμοχάρης ἔχων ναῦς ὀλίγας.
- Οὐκ ἂν ἦλθον δεῦρο ὑμῶν μὴ κελευσάντων.
- Τὸ δίκαιον ἔχοντες σύμμαχον ἐνίκων.

12. Στις παρακάτω προτάσεις να βρείτε τις κατηγορηματικές μετοχές κι αν αναφέρονται στο υποκείμενο ή στο αντικείμενο του ρήματος από το οποίο εξαρτώνται:

- Ὁ μὲν πρεσβύτερος παρὼν ἐτύγχανεν.
- Ἀδικεῖτε, πολέμου ἄρχοντες καὶ σπονδὰς λύοντες.
- Ἀρξομαι ἀπὸ τῆς ἱατρικῆς λέγων.
- Μέννημαι καὶ τοῦτο σου λέγοντος.
- Ἀπηγγέλθη Φίλιππον Ἡραῖον τεῖχος πολιορκῶν.

- Ἡμεῖς ἀδύνατοι ὀρώμεν ὄντες.
- Ἀδικοῦντα Φίλιππον ἐξήλεγξα.
- Ἦκουσε Κῦρον ἐν Κιλικίᾳ ὄντα.
- Οὗτος ἐπιβουλεύων ἡμᾶς φαίνεται.
- Οὐδένα οἶδα μισοῦντα τοὺς ἐπαινοῦντας.
- Πειρασόμεθα ἐλέγχοντες.
- Ἀποδείξω τοῦτον μάρτυρας ψευδεῖς παρεχόμενον.
- Τοῦτο οὐκ αἰσχύνομαι λέγων.

13. Να βρείτε και να χαρακτηρίσετε τις μετοχές (επιθετικές, κατηγορηματικές, επιρρηματικές):

- Ἦδομαι ὑφ' ὑμῶν τιμώμενος.
- Ξέρξης εἶδεν ἀρτεμισίαν μαχομένην.
- Ἀγησίλαος προσέττατεν αὐτοῖς τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι.
- Ὁ λέγων τοῦτο ψεύδεται.
- Ἦλθεν οὗτος κλέψων τὰ ἐρίφια.
- Θεοῦ θέλοντος ταῦτα ποιήσομεν.
- Ἦλθεν τρέχων ἐκ Μαραθῶνος.
- Ἀδικίαν ἐπράξατε λύσαντες τὰς σπονδὰς.
- Οἱ δικασταὶ ἤκουσαν τῶν μαρτύρων λεγόντων.
- Οὐκ αἰσχύνομαι μανθάνων καίτοι γέρων ὢν.
- Κλέαρχος πέμπων ἄγγελον ἔλεγεν θαρρεῖν.
- Διωκόμενοι ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἐπορευόμεθα διὰ τοῦ πεδίου.
- Θηβαῖοι λύσαντες τὰς σπονδὰς ἐστράτευσαν ἐπὶ Πλάταιαν.
- Ἐγὼ εἰμι αἴτιος τῶν ὑπὸ τῶν Μήδων ποιουμένων.
- Εἰσήλθετε ὑμεῖς καίπερ οὐκ ἐπιτρέποντος τοῦ νόμου.
- Οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἐπαύσαντο τὰς πόλεις πολιορκοῦντες.
- Ἦλθον κρυφίως κλέψοντες τὸν ἵππον.
- Ἐβούλετο ἐντυχεῖν τοῖς γεγραφόσιν.

